

Tető alatt az új szövőcsarnok

Hamarosan szerelik a gépeket

Európa egyik legnagyobb kenderfeldolgozó vállalatának, a 6000 dolgozót foglalkoztató szegedi Kenderfonó- és Szövőgyárnak újszegedi gyáregységében 10 000 négyzetméteres új szövőcsarnokot építenek. A nagyszabású építkezés fontos szakaszába lépett: tető alá került az új csarnoképület, s az esemény hagyományos jelképeként az építők feltették rá a zöld ágat.

A több mint 70 millió forintos beruházással épülő csarnokban rövidesen megkezdik a modern gépek, berendezések szerelését. Az új import gépekre 500 000 rubel, illetve 100 000 dolláros hitelt kapott a vállalat. Egyebek között 350 csehszlovák és belga automata szövőgépet helyeznek el a hangszigetelt, légkondicionált új csarnokban.

Borsószezon — szalaghiddal



Somogyi Károlyné felvétele

Idén munkakönnnyítő, termelékenységnövelő újítást hozott a borsószezon a Szegedi Konzervgyárban. A korábbi szakaszos rakodást, szállítást, a folyamatos szalagrendszer váltotta fel. A zárogéptől két szalag viszi a borsóval telt üvegeket a sterilizálóhoz. A két üzemszék közötti távolságot áthidalva, jelentős fizikai munkát takarítanak meg így. Képvonak a végző mozzanata, amikor ismét emberi kéz nyúl a termékhez; a sterilizálóba érkező kész borsókonzervet szedik le az asszonyok a szalagról.

Az ifjúsági vöröskeresztesek szép eredményei

Fél évszázaddal ezelőtt, 1921-ben hívták életre hazánkban az ifjúsági vöröskeresztesek mozgalmát, s azóta a fiatalok százezrei kapcsolódtak be a Vöröskereszt szép céjainak megvalósításába. A mozgalom eredményeiről Rostás István a Magyar Vöröskereszt főtájkára egyebek közt a következőket mondotta:

A felszabadulás előtt az ifjú vöröskeresztesek mozgalmát több mint 100 ezer tagot számlált. Ma már az úttörő és KISZ-szervezetek keretein belül működő ifjú vöröskeresztes csoportok tagjainak száma meghaladja a 257 ezret. Szinte valamennyi általános iskolában, a középiskolák 87 százalékában, a szakmunkásképző iskolák 35 százalékában élnek és működnek a gyerekek vöröskeresztes kis közösségei. Csúpan az elmúlt évben több mint 187 ezer fiatal képezte magát elsősegélynyújtó, ifjú egészségőr tanfolyamokon, mintegy 300 ezer piros nyakkendő pártját teljesítette az úttörőpróba egészségügyi követelményeit. A gyerekek körében igen népszerű filmvetítéseknek, egészségügyi előadásoknak mátfél millió nézője és hallgatója volt. Az ifjú vörös-

keresztesek munkája nyomán egyre biztatóbb eredmények születnek az iskolai tisztasági mozgalomban is. A fiatalok rendszeresen részt vesznek az egyedülálló idős emberek gondozásában, s veradók szervezésével a véradómozgalom aktív munkásaivá váltak.

Az idei jubileumi ünnepségeket az Országos Úttörő-elnökséggel és a KISZ KB-val közösen szerveztük meg.

Elutazott az EGB titkára

Szombaton elutazott hazánkban Janex Stanovnik, az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának végrehajtó titkára, aki egynapos magyarországi látogatása alkalmával dr. Szita János miniszterhelyettesrel, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok titkárságának vezetőjével az európai gazdasági együttműködés időszerű kérdéseiről tárgyalt. (MTI)

Gondolatok a vidéki értelmiségről

Írta: Győri Imre

Napjainkban sok szó esik a vidéki szellemi dolgozókról, értelmiségiekről. Szociológiai felmérések, ankétok, cikkek sora irányítja rájuk a figyelmet. Nem véletlen jelenség ez, hanem annak kiséreje, hogy számuk és súlyuk a vidék társadalmában örvendően növekszik. Valóban nem mellékes kérdés, hogyan élnek, boldogulnak és gondolkodnak a vidéki városok és falvak diplomásai, vagy akik diploma nélkül is szellemi munkát végeznek, milyen a közérzetük melegegettségük.

Csongrád megyében a szellemi dolgozók száma 50 ezer, akik közül mintegy 15 ezer felsőfokú végzettségű, túlnyomó többségük diplomával is rendelkezik. Szerepük, felelősségük nélkülözhetetlen fő céljaink megvalósításában. Bizalommal vagyunk irányukban, mint ahogy bizalommal van a munkásosztály és a parasztság is a dolgozó nép sikeréért, a szocializmust vállaló és ezért szellemi pályán tevékenykedők iránt. Mindenki előtt világos, hogy csak együttes erőfeszítéssel, a tudomány, a kultúra, a művészetek és más területen dolgozó értelmiségiek sokeszeres táborának aktív közreműködésével valósulnak meg megénkben is az elhatározott építő feladatok. Ezért az értelmiségről való gondoskodás és törődés a vidék társadalmi fejlődéséért felelősséget viselő állami és pártszervek munkájának fontos eleme.

Jó-e ma vidéken értelmiségnek lenni? Túlnyomó többségüknek valószínűleg ugyanúgy az a véleménye, mint az ország dolgozó állampolgárai túlnyomó többségének: ha nem is könnyű, de jó vidéken élniük és dolgozniuk. Jó, mert a társadalmi helyzet kiegyensúlyozott, nincsenek nagy társadalmi megrázkódtatások, jó, mert rend, nyugalom és törvényesség van az egész országban, a becsületes embert, a törvényt betartót védi az állam, míg üldözi a törvénytörőt. Jó, mert mindinkább érleli a gyümölcsét a szocializmus a dolgozók javára, és ha még korántsem mondhatjuk, hogy itt van Kánaán, mindannyian érezzük, hogy a szocializmus építése együtt jár a dolgozók életszínvonalának rendszeres javulásával.

Jó vidéken élni, mert megváltozott — s jó irányba változott — a vidék élete, a városoké és a falvaké is. Azt, amit a mezőgazdaság szocialista átszervezésekor mondtunk, igértünk és reméltünk — de akkor még csak feltételeztük —, hogy a paraszti élet szebb, gazdagabb, kulturáltabb lesz, hogy a szocialista mezőgazdaság felemeli a falut, a parasztságot, ez sok vonatkozásban máris valósággá lett, illetve mindinkább azzá válik. Jó vidéken értelmiséginek lenni, mert megindult ott az ipari fejlődés, kulturális felemelkedés, a villany, a vezetékes víz, a gáz, a rádió, televízió, a háztartási gépek segítene közelíteni a városi, fővárosi szinthez a falusi, vidéki életet. Jó vidéken dolgozni, mert gazdagabb, szebb lett az élet vidéken is, és az urbanizáció kibontakozása még kedvezőbb helyzetet teremt.

Mindezek miatt a vidéki értelmiség melegegettsége, közérzete, politikai hangulata kedvező. Ez azonban korántsem jelenti, hogy nincs mit tennünk annak érdekében, hogy otthon érezze magát minden értelmiségi vidéken is. Ma jobb a helyzet, mint korábban volt, de korántsem lehetünk elégedettek. A párt és az állam politikája, társadalmunk állapota még többre nyújt lehetőséget. Van mit tennie a helyzet javításáért az állami szerveknek, a párt-szerveknek, az egyes, értelmiségiek foglalkoztató intézményeknek, de magának az értelmiségieknek is.

Mi akadályozza az értelmiségiek boldogulását, mi rontja mégis időnként közérzetüket, mi zavarja melegegettségüket. Alapvetően a társadalom ugyanazon negatív jelenségei, amelyek miatt esetenként elégedetlenség van a munkásokban, a parasztság körében. E tekintetben valami nagyon eltérő véleményel, szemlélettel az értelmiség körében sem találkozunk. Természetesen a szellemi munkát nehezítő és gátló tényezőknek vannak sajátos vonásai is. Ha a vidéken élők megkérdezzük, mindenekelőtt a fővárossal szembeni hátrányos helyzetüket róják fel, ha nem is egyforma súlyal. A vidéki nagyvárosokban lakó és tudományos területeken dolgozó intellektuelek az információsban való hátrányukat, publikálási nehézségeiket emlegetik. S valóban igazuk van, hogy a főváros, a televízió, a rádió, a szerkesztőségek, a kiadók, a tudományos rendezvények, a szakmai körök közelsége anyagi előnyt is jelent.

Egyes értelmiségiek a túlterhelésre panaszkodnak. A pedagógusok, az orvosok körében a magas óraszámok miatt gyakori az olyan nagyfokú lekööttség, hogy tár-

sadalmi életre, szórakozásra és továbbképzésre nem marad kellő lehetőség. Általában nem megoldott a vidéki értelmiségiek tudományos továbbképzése sem. Csak nagy erőfeszítés útján tudják az önképzés eszközeivel tudásukat megújítani és ehhez nem kapnak kellő, szervezett segítséget, útmutatást, támasztékot. Így bizony a gyakorló diplomások túlnyomó többsége nehezen tart lépést szakmájával, tudományos terület fejlődésével, a műszaki, tudományos és technikai forradalomból feltétlenül adódó követelményekkel. Egy részük el is kedvetlenedik, és így könnyebben süllyed a régi világra jellemző szellemi degradációba, ahol már csak az evés, ivás, a kártya és az értelmes emberre egyáltalán nem jellemző üres szórakozás jelenti a munkából való kikapcsolódást.

A szellemi dolgozók és az értelmiség egyes osztágainak anyagi helyzete sem megnyugtató. Ezen most enyhít a kormány intézkedése, amely a népgazdaság teherbíró képességéhez mérten fizetésemelést határozott el a pedagógusok, orvosok, egészségügyi dolgozók és a fegyveres testületeknél dolgozók számára. Az agrárértelmiség jövedelmi viszonyai is a közös gazdaságok erősödésével arányosan — szintén javuló tendenciát mutatnak.

Sokan azonban hajlamosak arra, hogy az értelmiség egyes köreiből jelentkező rossz közérzetet pusztán csak anyagi okokra vezessék vissza. Erről szó sincs. Nemcsak azért, mert egészében a szellemi dolgozók anyagi helyzete megfelel a mi szocializmust építő társadalmunk jelenlegi szintjének — az értelmiségi pályán dolgozók a fizikai dolgozók fizetésének hozzávetőleg átlagosan kétszeresét keresik, lakás ellátottságuk, lakás felszereltségük kedvező képet mutat — hanem azért, mert maguk az értelmiségiek is tagadják ezt. Ok maguk sokkal nagyobb súllyal vetik fel a munkájukat gátló bürokratizmust, a túlszervezettséget, a vezetés helyi gyengeségéből következő sok-sok papírmunkát, az akta és kimutatás halmazát követelő igényt, ami nehezíti, megfosztja az értelmiségi munkát lényegétől, értelmes, alkotó tartalmától. A pedagógusok például panaszkodnak oktató-nevelő munkájuk sablonokba szorítására, a túl részletező, „szájba rázó” elmagyarázatokra. Mások azért elégedetlenek, mert nem érzik munkájuk társadalmi hasznosságát, értelmetlenség, feleslegesnek, formálisnak látják tevékenységüket. A fiatal értelmiségiek gyakran panaszkodnak arra a barátságatlan és rideg fogadtatásra, ahogy az egyetemről kilépve, munkahelyükön először találkoznak igazán — az étellel. A fiatal tehetségek előléptetésük, képességüknek megfelelő munkakörbe állításuk elmaradása miatt elégedetlenkednek. Mindezek, ha egyes esetekben is fordulnak elő, olyan jelenségek, amelyek leküzdése mindazoknak feladata, akiknek van valami közük a szocialista értelmiség útjának egyengetéséhez.

A legtömegesebben és legegészebben az értelmiség körében is azokkal a jelenségekkel szemben fakadnak ki, amelyek a többi becsületes dolgozó embert is izgatják, ami miatt sokan joggal elégedetlenek. Őket is bántja, ha helyenként látják a szocialista elvek elsikkadását, és bizonyos kispolgári tendenciák erősödését. Mindenki tud számolni, ismeri a másik ember legális jövedelmi viszonyait, és az ebből fakadó lehetőségeket, s jól látják, hogy a magasabb, vagy a kiugróan magas jövedelmek mögött nem mindig van színvonalasabb, tudományosan megalapozottabb munka. Sokan ügyeskedéssel, helyzetük kihasználásával érdemtelenül jutnak többteljévedelemhez. Előfordul, hogy a félművelt, minden irányba forgoló és mozgólódó értelmiségi átmenetileg több megbecsülést és anyagi elismerést kap, mint a szerény, visszahúzódó, de nagy lelkiismerettel dolgozó és összekötötteteket nem kereső pályatárs. Es mert időre van szükség, amíg az igazi értékek ténylegesen megmutatkozhatnak, gyakran észre sem veszik az ilyen embereket. A kis szűk, de a társadalmi együttélés szabályairól megfelelő magatartása miatt jogos a felháborodás a társadalomban, az azonban tűrhetetlen — s ez is társadalmi jelenség —, hogy egyesekből kiindulva általánosítanak. Ez a hazug általánosí-

tás is sérti és bántja az értelmiségieket. Nem kevésbé fájó számukra, amikor hatalmi pozícióból ítélik meg tevékenységüket, nem pedig szakmai, politikai hozzáértéssel, hanem presztízsszempontok alapján. A vidéki értelmiség helyzetét bizonyos értelemben nehezíti, hogy a kisvárosi vagy falusi diplomás nem élhet személytelenül, mint a fővárosi, jobban a közvélemény reflektorfényében áll, és minden lépését közügyként kezelik.

Azt azonban kár lenne elhallgatni, hogy sokszor az értelmiségiek saját maguk keserítik meg életüket a körükben uralkodó klikkszellemmel, ami itt hamarabb kap lábra és tovább is él, mint a fizikai dolgozók körében.

Mi a tennivaló — egyáltalán, tehetünk-e valamit annak érdekében, hogy a kedvező jelenségek, a hangulatot, közérzetet pozitív irányba előrelévivő tendenciák erősödjenek az értelmiség körében is, és mind kevesebb legyen a visszasság.

Valamiféle recept ennek érdekében nem készíthető, de a lehetőségek napjainkban igen kedvezőek. Nemcsak a közhangulat támaszával léphetünk fel például az elosztás szocialista elveit sértő gyakorlatok szemben, de lehetőséget nyújt a munka szerinti bérezés elve megközelítéséhez néhány értelmiségi rétegnél az a fizetésemelés, amelyet nem egyenlőségi szemlélettel kell végrehajtani. Akik ezért elsősorban felelősek, nincsenek könnyű helyzetben. A rosszul dolgozók nyilván annak adnak hangot, hogy mindenki egyformán részese legyen a rendelkezésre álló bérkiegészítésből. A könnyebb ellenállás irányába haladó vezetők átvehetik kényelmességéből, bátoratlanságából ezt a hibás elvet és gyakorlatot. Pedig például a pedagógusok esetében a rendelkezésre álló 20 százalékos általános béremelés azt kell hogy jelentse, hogy a legjobbak ennél jelentősebben nagyobb mértékben részesüljenek. Azoknál viszont akik még azért sem dolgoztak tisztességesen, amit ma kapnak, ne történjen emelés. Hasonló szemléletben kell végrehajtani azokat az intézkedéseket is, amelyek a második állás és mellékfoglalkozások vadhatásainak nyesegetését célozzák.

Minden intézetben és intézményben a helyes közszellem alakításával sokat tehetnek a pártszervezetek, szakszervezetek annak kiküszöböléséért, hogy a személyeskedés, a klikkszellem, a protekció ne mérgezze a légkört.

Kedvező a helyzet a vidéki értelmiség jó közérzete emelése szempontjából azért is, mert túlnyomó többségük szereti városát, községét, szívet-lelkeket ügyködik a közösség, szülővárosa, szülőfaluja felémelkedéséért, és szívesen hallatja hangját, adja tehetségét az előrehaladásért. Most, amikor egész társadalmi életünkben a demokratizmus mindinkább kiteljesedhet, ennek a lehetőség még jobb válik és hogy egyre inkább élnek is ezzel, azt bizonyítják a legutóbbi tanácsválasztások tapasztalatai is. A választói gyűlések ezreire szólaltak fel a tanítók, az agronómusok, a mérnökök, a tudósok, mondtak véleményt, bátor kritikát, ajánlották fel munkájukat, közreműködésüket a közösségi feladatok megoldásában. Sokan váltak az ajánonn megválasztott helyi tanácsok tagjaivá, ahol majd módjuk is nyílik még többet tenni az elgondolások valóra váltásáért. A kiteljesedő demokratizmus táptalaját adja az egészes, előrevívő társadalmi tendenciák, a szocialista viszonyok gyarapodásának, gazdagodásának, és elvonja a levegőt a káros törekvésektől, az egoizmus, a másokkal való nem törődés, a mások kárára élés elől.

Sok mindent lehetne még felsorolni az előrehaladás szempontjából, de a jelzettek is azt mutatják, hogy társadalmi életünkben jó szelek fújnak, és az értelmiséggel együtt meg is kell találnunk ennek jobb felhasználási lehetőségét. Mindazok, akik nemcsak saját maguk iránt éreznek felelősséget, de a munkásság egésze egész sorsáért is, arra törekednek, hogy a vidéki értelmiség maradjon vidéken, de ott jól érezze magát, helyben találja meg munkája örömét, találja meg számítását és boldoguljon.